

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی ایران شهر

معاونت درمان

اداره پرستاری

عنوان دستورالعمل: نحوه ارزیابی سیستمیک و اولویت بندی نیازهای پیشگیری و ارتقاء سلامت و کنترل بیماریهای غیرواگیر و اجرا و پایش اثربخشی برنامه های مربوط به آن

تاریخ تدوین: ۹۹/۲/۱

تاریخ ابلاغ: ۹۹/۴/۲۲

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۰/۲/۱

هدف: مشارکت فعال پرستاران در پیشگیری و ارتقاء سلامت و کنترل بیماریهای غیرواگیر، ارتقاء سطح سلامت جامعه و توسعه فرهنگ خودمراقبتی

تعریف: بیماریهای غیر واگیر به مجموعه ای از بیماریهای مزمن اطلاق می شود که توسط عامل عفونی ایجاد نشده، از فردی به فرد دیگر منتقل نمیشوند و عوامل مرتبط با سبک زندگی شامل فعالیت بدنی کم، تغذیه ناسالم، مصرف دخانیات، الکل و آلودگی هوا و ژنتیک فرد در ابتلا به این بیماریها مؤثرند. به دلیل افزایش روند مرگ و میر ناشی از بیماریهای غیر واگیر به ویژه در کشورهای در حال توسعه، سازمان جهانی بهداشت این بیماریها را جزو اولویتهای بهداشتی کشورهای در حال توسعه اعلام نموده است.

دامنه دستورالعمل: مراکز آموزشی و درمانی

روش انجام کار:

برنامه پیشگیری و ارتقاء سلامت و کنترل بیماریهای غیرواگیر در مراکز درمانی و آموزشی این دانشگاه با سه محور اصلی ذیل اجرایی می گردد:

۱- شناسایی و اولویت بندی بیماریهای غیرواگیر شایع در هر مرکز:

- بیماریهای غیرواگیر شایع در هر مرکز براساس بررسی آمار سالیانه شناسایی می شود.
- اولویت بندی بیماریهای غیرواگیر هر مرکز بر اساس بیشترین آمار پذیرش، شناسایی موارد جدید و آمار مرگ و میر اولویت بندی می گردد.
- شناسایی و اولویت بندی انجام شده در سطح مرکز به کارگروه آموزش به بیمار دانشگاه و بخش های تشخیصی و درمانی مرکز اعلام می گردد.

۲- اجرای برنامه های پیشگیری و ارتقاء سلامت و کنترل بیماریهای غیرواگیر:

- کلینیک های آموزش سلامت پرستاری در مراکز راه اندازی می گردد.
- کارشناس آموزش همگانی یا کارشناس واحد مراقبت در منزل مرکز، به عنوان مسئول کلینیک آموزش سلامت پرستاری تعیین می گردد.
- کلینیک های دیابت و فشارخون مطابق با دستورالعمل های ابلاغی وزارت متبوع در مراکز دارای کلینیک ویژه راه اندازی می گردد.
- بیماران غیرواگیر شایع مراجعه کننده به مرکز (سرپایی یا بستری) توسط مسئول واحد، شناسایی و با فرم ارجاع به کلینیک های آموزش سلامت یا کلینیک تخصصی دیابت و فشار خون ارجاع داده می شود.
- نیازسنجی آموزشی از بیماران مراجعه کننده به کلینیک آموزش سلامت انجام می گردد.
- آموزشات لازم در زمینه سبک زندگی سالم، رژیم غذایی، تحرک و خودمراقبتی به بیماران ارجاع داده شده توسط کارشناس آموزش همگانی ارائه می شود.
- برنامه ریزی در خصوص برگزاری کلاس های آموزش گروهی بیماران توسط کلینیک های آموزش سلامت پرستاری انجام و با

نظارت سوپروایزر آموزش سلامت برگزار می گردد.

- رسانه های آموزشی از قبیل پمفلت، کلیپ و فایل های مولتی مدیا در زمینه بیماریهای غیرواگیر شایع توسط سوپروایزر آموزش سلامت و کارشناس آموزش همگانی تهیه می گردد.

۳- پایش اثربخشی برنامه های پیشگیری و ارتقاء سلامت و کنترل بیماریهای غیرواگیر:

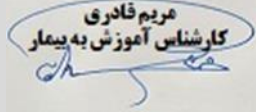
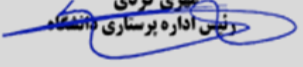

- اثربخشی آموزشات ارائه شده به این بیماران مطابق با دستورالعمل ترخیص ایمن به صورت تلفنی توسط کارشناس آموزش همگانی یا رابط آموزشی بخش پیگیری و پایش می گردد.
- شاخص اثربخشی آموزشات ارائه شده به تفکیک نوع بیماری به صورت ماهیانه پایش و هر سه ماه به کارگروه آموزش به بیمار دانشگاه گزارش دهی می گردد.
- عملکرد کلینیک های آموزش سلامت پرستاری و سایر کلینیک های مرتب با بیماریهای غیرواگیر توسط کارگروه آموزش به بیمار مرکز هر ماه و توسط کارگروه دانشگاه هر سه ماه پایش و ارزیابی می گردد.

نکته:

لازم به ذکر است چهار بیماری اصلی (بیماریهای قلبی و عروقی، دیابت، سرطان و بیماریهای مزمن ریوی) به همراه چهار عامل خطر رفتاری شامل تغذیه نامناسب، کم تحرکی، مصرف سیگار و مصرف الکل در این برنامه در نظر گرفته شود.

ناظرین: رئیس اداره پرستاری دانشگاه، کارشناس آموزش به بیمار اداره پرستاری، مدیر خدمات پرستاری بیمارستان، سوپروایزر آموزش سلامت مراکز

منبع: برنامه عملیاتی آموزش به بیمار کشوری، سنجه های اعتباربخشی آموزش به بیمار

نام و نام خانوادگی تهیه کننده	نام و نام خانوادگی تایید کننده	نام نام خانوادگی تصویب کننده
 مریم قادری کارشناس آموزش به بیمار	 مهری کردی رئیس اداره پرستاری دانشگاه	 دکتر ابراهیم جنگی زهی سرپرست معاونت درمان دانشگاه